

VIDENSRÅD FOR FOREBYGGELSE
KRISTIANIAGADE 12
2100 KØBENHAVN Ø

VFF@DADL.DK
WWW.VIDENSRAAD.DK

ÅRSBERETNING 2020

VIDENSRÅD FOR FOREBYGGELSE
KRISTIANIAGADE 12
2100 KØBENHAVN Ø

VFF@DADL.DK
WWW.VIDENSRAD.DK

ÅRSBERETNING 2020

ÅRSBERETNING 2020

Udarbejdet af Susanne Vigsø Grøn

Design B14

Publikationsår 2021

Årsberetningen kan frit downloades på

www.vidensraad.dk

FORORD	4
VIDENSRAAD FOR FOREBYGGELSES STRATEGI OG ORGANISERING	6
ØKONOMI	8
AFSLUTTEDE PROJEKTER	9
MENTAL SUNDHED OG SYGDOM HOS BØRN OG UNGE I ALDEREN 10-24 ÅR	10
IGANGVÆRENDE PROJEKTER	13
TEMARAPPORT OM MENTALT HELBRED BLANDT 0-9-ÅRIGE	14
TEMARAPPORT OM NORDISK KOST	14
TEMARAPPORT OM FOREBYGGELSE AF OVERVÆGT BLANDT BØRN OG UNGE	14
KONFERENCE OM FOREBYGGELSE AF OVERVÆGT HOS BØRN OG UNGE	15
KONFERENCE OM SÅRBARE GRAVIDE OG TIDLIG INDSATS	15
KOMMENDE PROJEKTER	16
RUNDBORDSSAMTALE OM OVERVÆGT	17
KONFERENCE OM UNGE OG RISIKOADFÆRD	17
KOMMUNIKATION	19
PRESSEN	20
KRONIKKER OG DEBATINDLÆG	23
HJEMMESIDE	25
NYHEDSBREV	26
SOCIALE MEDIER	26
ALLIANCER OG NETVÆRK	26
KONFERENCER OG UNDERVISNING	28
CHRISTIANSBORG	28
APPENDIKS	29
APPENDIKS 1: OVERSIGT OVER PUBLIKATIONER	29
APPENDIKS 2: OVERSIGT OVER RÅDSMEDLEMMER	36
APPENDIKS 3: SEKRETARIATET	41

FORORD

Som for de fleste andre blev 2020 et helt anderledes år for Vidensråd for Forebyggelse, end der var lagt op til ved årets begyndelse, fordi coronapandemien påvirkede arbejds gange og mødeformer, og mange opgaver blev udskudt eller aflyst.

Pandemien har åbenlyst haft en lang række negative og for mange mennesker også tragiske konsekvenser, men måske er der også konstruktiv læring at hente i den til fremtidens folkesundhedsindsatser. Vidensrådets formandskab har i flere debatsammenhænge stillet spørgsmålet: Hvad kunne vi opnå af vundne, gode leveår blandt danskerne, hvis vi kastede lige så mange kræfter efter at forebygge overvægt, rygning, usund alkoholkultur og fysisk inaktivitet, som vi har brugt på at bekæmpe og forebygge corona? Spørgsmålet er naturligvis retorisk, men giver stof til eftertanke og grundlag for gode og interessante debatter om sundhedsfremme og folkesundhed.

Corona til trods er Vidensrådet i det forgangne år kommet i mål med en ny stor rapport om de 10-24-åriges mentale helbred. Det er et område, som det er vigtigt at have fokus på, fordi det mentale helbred har stor betydning for børn og unges daglige funktion, personlige udvikling, livskvalitet og sociale relationer. Og coronasituationen gjorde kun temaet mere relevant, fordi det fra flere sider blev pointeret, at nedlukningen har påvirket mange unge psykisk.

Der er desuden blevet arbejdet på kommende temarapporter om overvægt hos børn og unge, nordisk kost og mentalt helbred hos de 0-9-årige,

ligesom der er lagt mange kræfter i planlægning af kommende konferencer om blandt andet forebyggelse af overvægt hos børn og unge, om unges risikoadfærd og om svangreomsorg og tidlig indsats.

Der har også i det forgangne år været fokus på temaet alkohol. Vidensrådet lancerede i 2019 temarapporten "Unge alkoholkultur – et bidrag til debatten", der blandt andet peger på en ensartet aldersgrænse på 18 år for salg af al alkohol som et effektivt greb til at sætte unges alkoholforbrug ned. Det synspunkt har Vidensrådet fremhævet gang på gang, blandt andet i samarbejde med alliancen Drukfri Ungdom, i håb om at det bliver hørt og taget til efterretning på Christiansborg. Det har således været et travlt og meget anderledes år, også for Vidensråd for Forebyggelse. Denne årsberetning henvender sig til jer, der er interesserede i Vidensrådets organisering og aktiviteter.

God læselyst!

Morten Grøn bæk,

formand for Vidensråd for Forebyggelse

Corona har vist os, at når staten sætter sig for bordenden og inddrager myndigheder og private og offentlige institutioner i kampen for en sundere befolkning, kan vi opnå massive resultater til gavn for alle. Det har, når man sammenligner med en række andre lande, haft en god effekt på at undgå en eksplosion i pandemien i Danmark. Men tænk, hvad vi måske ville kunne opnå af vundne, gode leveår blandt danskerne, hvis vi overførte bare en brøkdel af den indsats til de store folkesundhedsudfordringer som rygning, alkohol og overvægt

—
**MORTEN GRØNBÆK,
FORMAND VIDENSRÅD FOR FOREBYGGELSE**

VIDENSRÅD FOR FOREBYGGELSE STRATEGI OG ORGANISERING

Vidensråd for Forebyggelse er det eneste uafhængige råd, der beskæftiger sig med formidling af forskning i forebyggelse og sundhedsfremme. Vidensrådet samler og formidler den nyeste forskning om forhold, der påvirker befolkningens sundhedstilstand med det formål at sætte sundhed på dagsordenen og bidrage til, at beslutninger på området træffes på et evidensbaseret grundlag.

Arbejdet i Vidensrådet tilrettelægges inden for en strategi, der vedtages for en 4-årig ramme. Den aktuelle strategiperiode løber fra 2019 til 2022 og har fokus på, hvordan man kan skabe flere gode leveår ved at mindske social ulighed i sundhed og ved at styrke forebyggelsesindsatser på strukturelt niveau.

Samtidig er de aktiviteter, som blev sat i gang under Vidensrådets forrige strategiperiode med fokus på forebyggelse blandt børn og unge nu ved at nå sin afslutning. En del af arbejdsopgaverne i 2020 har derfor haft fokus på børn og unge og andre på ulighed og strukturel forebyggelse. Og nogle opgaver har rummet begge dele.

Vidensrådets hovedprodukt er temarapporterne, som udgives løbende. En komplet oversigt over samtlige af Vidensrådets udgivelser findes i

Appendiks 1.

Rådsmedlemmerne

Vidensrådet består af 13 udpegede rådsmedlemmer, som tilsammen har et stort fagligt overblik over forskning inden for sundhedsfremme og forebyggelse. Hver forsker har sin egen faglige styrke på et givent felt f.eks. fertilitet, fysisk aktivitet, alkohol, stress, ernæring og økonomi, og de er alle indstillet af førende forskningsinstitutioner og videnskabelige selskaber. Formandskabet består af næstformand Bente Klarlund Pedersen og formand Morten Grønbæk.

Derudover har Sundhedsstyrelsen en observatørpost i Rådet; en funktion som i 2020 blev varetaget af enhedschef Niels Sandø. Det samlede Vidensråd er præsenteret i **Appendiks 2.**

Medlemmerne af Vidensrådet mødes fire gange om året til rådsmøde. På møderne diskuterer rådsmedlemmerne udvikling og indhold i de igangværende temarapporter og udvælger og kvalificerer fremtidige projekter. Det diskuteres også, hvilke emner i den aktuelle sundhedsdebat Vidensrådet kan spille en rolle i.

Temarapporterne

De videnskabelige temarapporter er Vidensrådets kerneprodukt. Processen fra idé til færdig temarapport følger nogenlunde samme skabelon fra gang til gang:

Typisk vil et rådsmedlem som det første blive udpeget som arbejdsgruppeformand for en given temarapport, og dernæst nedsættes en arbejdsgruppe bestående af førende forskere på det givne felt fra forskellige forskningsinstitutioner på tværs af landet. Forskergruppen arbejder dernæst på at samle, analysere og beskrive den eksisterende forskning på feltet. Det tager i gennemsnit lidt over et år fra projektets start, til der ligger et første rapportudkast klar.

Når der ligger et samlet udkast til en endelig rapport, fungerer det samlede Vidensråd som reviewgruppe på indholdet, ligesom rapporten også sendes til faglig kommentering hos eksterne eksperter på området. Herefter skrives rapporten endeligt igennem, inden den lanceres og ofte præsenteres ved en conference.

Det er en væsentlig styrke ved Vidensrådets arbejdsmetode, at der samarbejdes på tværs af forskningsfelter, forskningsinstitutioner og geografi, fordi det betyder, at der opstår nye faglige netværk. Det er værdifuldt i en tid, hvor der sjældent er ressourcer til samarbejde på tværs af forskningsinstitutioner, og hvor forskere ofte kæmper om de samme midler.

Sekretariatet

I det daglige betjenes Vidensrådet af et sekretariat bestående af 4-5 medarbejdere. Sekretariatet har til huse i Lægeforeningen på Østerbro i København. Sekretariatets primære arbejde består i at betjene Rådets medlemmer og arbejdsgrupper, herunder allokeres der især mange ressourcer i form af projektlejledning og fagredaktion til udarbejdelsen af temarapporterne. Sekretariatets medarbejdere står også for at planlægge lanceringen af temarapporterne, for at arrangere konferencer og for den daglige drift af Vidensrådet. Sekretariatet varetager også kommunikationsopgaven og står

for den løbende implementering af budskaberne i temarapporterne og for afholdelse af rådsmøder, søger fondsmidler og skriver evaluering af projekterne, når de er afsluttet. Sekretariatet står desuden for kontakten til samarbejdspartnere og netværk og har ansvar for økonomien i Vidensrådet.

Ved udgangen af 2020 bestod sekretariatet af: Katrine Finke (sekretariatschef), Kirstine Struntze Krogholm (specialkonsulent), Diana Reerman (fagkonsulent), Anna Kongsted (fagkonsulent), Susanne Vigsø Grøn (kommunikationsansvarlig) og Kristina Schwenn Madsen (studentemedhjælper). Sekretariatet præsenteret i **Appendiks 3**.

Koordinationsforum

Vidensrådet er delvist finansieret af faste årlige bevillinger og delvist af projektmidler, der søges til enkeltstående projekter. De faste bidragsydere er: Lægeforeningen, TrygFonden, ROCKWOOL Fonden, Novo Nordisk Fonden og Lundbeck-fonden, som er organiseret i Vidensrådets Koordinationsforum. Medlemmerne af Koordinationsforum mødes to gange om året, og på de to møder præsenteres og diskuteres Vidensrådets projekter.

ØKONOMI

Vidensråd for Forebyggelse havde i 2020 indtægter på 2,1 millioner kroner. Som en del af Vidensrådets grundbevilling, der løber frem til og med 2022, modtog Vidensrådet 0,55 millioner kroner fra Lægeforeningen. Derudover har Vidensrådet en samarbejdsaftale med Trygfonden, Lundbeckfonden, Novo Nordisk Fonden og ROCKWOOL Fonden, der hver bidrager med 2 millioner kroner fordelt på årene 2019-2022.

Dertil skal lægges midler overført fra tidligere år på 6,4 millioner kroner.

De samlede udgifter for 2020 var på ca. 4,8 millioner kroner. De midler, der ikke blev anvendt i 2020, vil blive overført til 2021.

Vidensrådet søger løbende nye støtte- og samarbejdspartnere til supplerende finansiering af aktiviteter og projekter.

→ TABEL 1

Oversigt over Videnstrådes samlede indtægter og udgifter i 2020

INDTÆGTER 2020

0,4 MIO. KR.	KRÆFTENS BEKÆMPELSE
0,5 MIO. KR.	NOVO NORDISK FONDEN (GRUNDBEVILLING 2020)
	ROCKWOOL FONDEN (GRUNDBEVILLING PÅ 2 MIO. KR. 2019-2022 INDGÅR I OVERFØRTE MIDLER FRA 2019)
	LUNDBECK FONDEN (GRUNDBEVILLING PÅ 2 MIO. KR. 2019-2022 INDGÅR I OVERFØRTE MIDLER FRA 2019)
0,5 MIO. KR.	TRYGFONDEN (GRUNDBEVILLING 2020)
0,16 MIO. KR.	TRYGFONDEN (DRIFT AF FORSKERNETVÆRKET UNGE+)
0,55 MIO. KR.	LÆGEFORENINGEN (GRUNDBEVILLING 2020)
6,4 MIO. KR.	OVERFØRT FRA 2019

SAMLEDE UDGIFTER 2020

4,8 MIO. KR.	DE MIDLER, DER IKKE BLEV ANVENDT I 2020, VIL BLIVE OVERFØRT TIL 2021
--------------	--

AFSLUTTEDE PROJEKTER

I 2020 har Vidensrådet afsluttet og lanceret en stor rapport om børn og unges mentale helbred.

Flere konferencer har været planlagt, men er på grund af coronapandemien udskudt til 2021.

MENTAL SUNDHED OG SYGDOM HOS BØRN OG UNGE I ALDEREN 10-24 ÅR

Den 26. november lancerede Vidensråd for Forebyggelse rapporten "Mental sundhed og sygdom hos børn og unge i alderen 10-24 år".

Rapporten samler den eksisterende viden om forekomst, fordeling og udvikling af mental sundhed, mentale helbredsproblemer og psykiske sygdomme blandt børn og unge i Danmark. Rapporten giver samtidig et overblik over de evidensbaserede sundhedsfremmende og forebyggende tiltag, der er tilgængelige i Danmark, eller som vurderes relevante at overføre til en dansk kontekst.

Derudover kommer arbejdsgruppen bag rapporten med råd til politikere og beslutningstagere om at vedtage en national strategi på området og om, hvilke elementer en sådan national strategi bør indeholde. Overordnet handler rapportens råd om at skabe større sammenhæng og ensartethed på tværs af kommuner, regioner og organisationer i de tilbud, som børn og unge modtager. Det gælder både på sundhedsfremme- og forebyggelsesområdet, i opsporingen og den tidlige indsats over for lettere mentale helbredsproblemer, og for børn og unge, der lider af psykisk sygdom.

Det er afgørende, at der kommer øget fokus på børn og unges mentale helbred. Det mentale helbred er afgørende for den enkeltes daglige funktion, personlige udvikling, livskvalitet og sociale relationer. Dertil kommer, at mentale helbreds-

problemer tidligt i livet er forbundet med en øget risiko for psykiske og somatiske sygdomme og negative sociale konsekvenser senere i livet.

Derfor bekymrer det, når tallene og statistikkerne peger på en stigende mental mistrivsel hos børn og unge over de seneste 20-30 år. Særligt bekymrende er det, at der er en stor social ulighed, når det kommer til det mentale helbred blandt børn og unge, og der er et stort potentiale for forbedring på området.

På lanceringsdagen blev pressemateriale og rapport sendt til en lang række interessenter: Politikere og beslutningstagere på nationalt, regionalt og kommunalt niveau, faglige organisationer for sundheds- og praksisprofessionelle som f.eks. sundhedsplejersker, pædagoger, skolelærere, psykologer, læger m.fl., interesseorganisationer for børn, unge og familier, uddannelsesinstitutioner, forskere og medier.

Rapporten blev efter lanceringen sendt direkte til udvalgte og relevante interessenter, blandt andet har alle sundhedsordførerne for de enkelte partier på Christiansborg modtaget en trykt udgave af den, ligesom alle landets gymnasierektorer og ledere af erhvervsskoler har modtaget den elektroniske udgave af rapporten med en kort beskrivelse af de elementer, der er af særlig interesse for dem.

Et Ritzautelegram på dagen blev bragt i flere medier, bl.a. Avisen Danmark, Berlingske, Politiken, Jyllands-Posten, dr.dk, en lang række lokale og regionale medier og i Radio Loud, på P1 Morgen og i Ultra Nyt.

Desuden havde hele arbejdsgruppen en kronik i Altinget efter lanceringen under titlen "Vidensråd om børns mistrivsel: Initiativer er spredte og usammenhængende" (<https://www.altinget.dk/>

[uddannelse/artikel/professorer-der-er-brug-for-markant-staerkere-indsats-for-boern-og-unges-mentale-helbred](#)):

Der har også været artikler om rapportens konklusioner i fagblade for ergoterapeuterne og for sundhedsplejerskerne, ligesom arbejdsgruppemand Pia Jeppesen medvirkede i en podcast på videnskab.dk om emnet.

Flere medlemmer af arbejdsgruppen bag rapporten og Vidensrådets sekretariat har holdt oplæg om den i relevante sammenhænge, blandt andet i regi af KL's Center for Forebyggelse i praksis, på Psykiatrifondens Psykiatridage og i Sund By Netværket. Desuden har to af arbejdsgruppemedlemmerne præsenteret rapportens konklusioner ved et foretræde for medlemmerne af Folketingets Sundhedsudvalg.

Enkelte interessenter med særlig interesse for rapporten er også blev orienteret bilateralt om konklusionerne i den.

Desuden har Vidensrådet gentagne gange omtalt rapporten på sociale medier, Facebook/Twitter/LinkedIn, i nyhedsbrevet og på hjemmesiden.

Temarapporten om børn og unges mentale helbred blev støttet af Helsefonden og satspuljen. Arbejdsgruppen bestod af: Pia Jeppesen (formand), Carsten Obel (næstformand), Lisbeth Lund, Kathrine Bang Madsen, Line Nielsen og Merete Nordentoft.

Vidensråd om børns mistrivsel: Initiativer er spredte og usammenhængende

DEBAT 30. november 2020 kl. 9:15 |

Print f t in +

DOKUMENTATION

Indlægget er skrevet af:

- Pia Jeppesen, seniorforsker, overlæge, ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Region Hovedstadens Psykiatri
- Carsten Obel, professor i barn og unges mentale sundhed, ph.d., Forskningsenhed for Mental Folkesundhed, Aarhus Universitet
- Lisbeth Lund, videnskabelig assistent, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet
- Kathrine Bang Madsen, postdoc, ph.d., Center for Registerforskning, Aarhus Universitet

Arbejdsgruppen skrev en kronik i *Altinget* om, at det er for tilfældigt, om et barn med vanskeligheder modtager den rette hjælp på rette tidspunkt.

Femten procent af børn og unge bliver diagnosticeret med psykisk sygdom, inden de fylder 18 år, og antallet er steget inden for de seneste 20-30 år. Der er ganske enkelt tale om folkesygdomme, som begynder tidligt i livet. Samtidig har flere unge mentale helbredsproblemer. Det er bekymrende, for dårligt mentalt helbred tidligt i livet øger risikoen for langvarige psykiske og fysiske konsekvenser.

—
**MORTEN GRØNBÆK,
FORMAND VIDENSRÅD FOR FOREBYGGELSE**

The background of the slide is a light blue-tinted photograph of a sandy beach. The sand is textured and shows several sets of footprints, suggesting a path or journey. The overall tone is calm and natural.

IGANGVÆRENDE PROJEKTER

Vidensråd for Forebyggelses arbejde med temarapporter og konferencer er en løbende proces, og hvert enkelt projekt kan strække sig over 1-2 år.

I øjeblikket arbejder Vidensrådet på en temarapport om det mentale helbred hos de 0-9-årige, en temarapport om nordisk kost – sundhed og sygdom, en opdatering af en eksisterende temarapport om supermotionisme og en temarapport om forebyggelse af overvægt hos børn og unge.

En webinarække om forebyggelse af overvægt hos børn og unge, en konference om sårbare gravide og tidlig indsats, et eller flere rundbordsmøder om overvægt og en konference om unge og risikoadfærd er også i planlægningsfasen.

TEMARAPPORT OM MENTALT HELBRED BLANDT 0-9-ÅRIGE

Som en udløber af Vidensrådets arbejde med mentalt helbred hos de 10-24-årige og som følge af stor efterspørgsel nedsatte Vidensrådet en arbejdsgruppe, der skal skrive en temarapport om det mentale helbred blandt de 0-9-årige børn.

Det tidlige samspil mellem barn, forældre og fagpersoner har stor betydning for barnets senere udvikling, men der mangler et samlet overblik, der kan belyse situationen for danske børn i en periode af livet, hvor forebyggelse vil kunne have stor effekt.

Formålet med rapporten er at kortlægge forekomst og fordeling af mentale helbredsproblemer og psykisk sygdom samt risikofaktorer og beskyttende faktorer hos 0-9-årige børn samt at præsentere indsatser, der potentielt kan fremme mental sundhed og forebygge mentale helbredsproblemer og psykisk sygdom hos 0-9-årige børn i Danmark.

Der er nedsat en arbejdsgruppe med professor

Bjørn Holstein som arbejdsgruppeformand. Derudover består arbejdsgruppen af Signe Boe Rayce, Charlotte Ringmose, Anne Mette Skovgaard, Grete Teilmann, Mette Skovgaard Væver og rådsmedlem Tine Brink Henriksen. Fra sekretariatet er Kirstine Struntze Krogholm fagredaktør på rapporten.

Arbejdet med rapporten startede i sommeren 2019, og rapporten ventes offentliggjort medio 2021.

TEMARAPPORT OM NORDISK KOST

I 2019 nedsatte Vidensrådet en arbejdsgruppe med rådsmedlem Kjeld Hermansen som arbejdsgruppeformand til at skrive en temarapport om nordisk kosts betydning for sundhed og sygdom.

Fokus for rapporten vil være de sundhedsfremmende effekter af nordisk kost for hjertekar-sygdom, type 2-diabetes, overvægt/svær overvægt og kræft. De dokumenterede virkningsmekanismer, der ligger bag effekten af nordisk kost, vil blive beskrevet. Rapporten vil også inddrage sociologiske aspekter af nordisk kost samt spørgsmålet om, hvorvidt nordisk kost er bæredygtig.

I arbejdsgruppen er også Sidse Schoubye Andersen, Camilla Trab Damsgaard, Lars Ove Dragsted, Lotte Holm, Anja Olsen, Anne Tjønneland og rådsmedlem Inge Tetens.

Fra Vidensrådets sekretariat er Anna Kongsted fagredaktør på rapporten. Rapporten ventes at blive lanceret i efteråret 2021.

FOREBYGGELSE AF OVERVÆGT BLANDT BØRN OG UNGE

Vidensrådet har desuden nedsat en arbejdsgruppe, der skriver en temarapport om forebyggelse af overvægt hos børn og unge. Rapporten

vil kortlægge forekomst og udvikling af overvægt hos børn og unge, beskrive risikofaktorer forbundet med udvikling af overvægt og gennemgå litteraturen for effekten af indsatser til forebyggelse af overvægt hos børn og unge med normalvægt.

Op mod hvert femte barn eller ung i Danmark lever med overvægt eller svær overvægt, og det er et område præget af stor social ulighed. Forekomsten af overvægt hos børn og unge er således langt større i familier med social og økonomisk belastning.

En overvægt grundlagt i barndommen følger ofte med ind i ungdoms- og voksenlivet, hvor en række sundhedsmæssige konsekvenser, som f.eks. øget risiko for hjerte-kar-sygdomme, visse kræftformer og type 2-diabetes, kommer til udtryk. Det er baggrunden for at styrke forebyggelsen af overvægt.

Formand for arbejdsgruppen er professor Jens Meldgaard Bruun (rådsmedlem). Arbejdsgruppen består derudover af Lise Geisler Bjerregaard, Pernille Due, Camilla Morgen, Mette Rasmussen, Lene Kierkegaard, Nanna Olsen, Jane Nautrup Østergaard, Teresa Høy, Thorkild I.A. Sørensen, Kim Fleischer Michaelsen, Ulla Toft og Berit Heitmann. Fra sekretariatet er det Diana Reerman, der er fagredaktør på rapporten, som lanceres i begyndelsen af 2021.

KONFERENCE OM FOREBYGGELSE AF OVERVÆGT HOS BØRN OG UNGE

Vidensrådet har derudover indgået et samarbejde med Steno Diabetes Center Aarhus om at holde en konference om forebyggelse af overvægt hos børn og unge.

Konferencen var i første omgang planlagt som en fysisk konference til afholdelse i april 2020, men blev på grund af corona udskudt flere gange.

I stedet er det besluttet at afholde konferencen virtuelt som en webinarække i maj 2021. Det betyder, at konklusionerne fra Vidensrådets temarapport vil være klar og kan blive præsenteret som en del af webinarækken, som også vil have fokus på de udfordringer, der er i familien og på strukturelt niveau med at forebygge overvægt. Og så vil der i webinarækken også blive peget på initiativer, der afprøves i ud- og indland.

Målgruppen for webinarækken er beslutningstagere og praksispersonale i det kommunale system.

KONFERENCE OM SÅRBARE GRAVIDE OG TIDLIG INDSATS

Allerede i 2019 indgik Vidensrådet et samarbejde med Sundhedsstyrelsen om at afholde en konference om en god begyndelse på livet, herunder tidlig indsats og sårbare gravide. Det var planen at afholde konferencen i 2020, men på grund af corona er den blevet udskudt til 2021.

I et folkesundhedsperspektiv har graviditet og fødsel afgørende betydning for fysisk og mental sundhed blandt både kvinder, børn og familier – og dermed også for den generelle sundhedstilstand i befolkningen.

Der er social ulighed allerede inden undfangelsen, under graviditeten og omkring fødslen, når det kommer til stærke markører som lav fødselsvægt, amning, tilknytning og fødselstidspunkt. Markører, som alle har betydning for fysisk og mental sundhed og for, hvordan børnene klarer sig igennem livet.

Vidensrådet og Sundhedsstyrelsen ønsker at belyse, hvordan forebyggelsen i forbindelse med graviditet og fødsel kan styrkes, og det er tanken, at konferencen skal styrke implementeringen af styrelsens nye svangreanbefalinger, der ventes offentliggjort i løbet af 2021.

KOMMENDE PROJEKTER

Der er i Vidensrådet truffet beslutning om, hvilke temarapporter man ønsker at sætte i gang, når de igangværende er afsluttet.

En temarapport om luftforurening og sundhedsmæssige konsekvenser heraf er på tegnebrættet. Rådsmedlem Zorana Andersen er arbejdsgruppeformand for temarapporten, og hun vil i løbet af 2021 i samarbejde med sekretariatet og formandskabet nedsætte en arbejdsgruppe til opgaven.

Desuden er det planlagt at nedsætte en arbejdsgruppe med rådsmedlem Jørgen Vestbo som arbejdsgruppeformand til at skrive en temarapport om nikotinprodukter. Jørgen Vestbo var også arbejdsgruppeformand på den rapport om forebyggelse af rygning blandt børn og unge, som Vidensrådet lancerede i 2018.

RUNDBORDSSAMTALE OM OVERVÆGT

Vidensrådet planlægger at invitere relevante aktører på overvægtsområdet til en rundbordsamtale om, hvordan vi kan etablere en bedre forebyggelse af svær overvægt, herunder forebyggelse af de somatiske, sociale og psykiske følgetilstande.

Formålet er at dele viden mellem centrale aktører på området for at belyse mulighederne for at skabe en helhedsorienteret og bedre indsats for mennesker, der er i risiko for at udvikle svær overvægt. Derudover er det formålet med mødet, at Vidensrådet får input til et eventuelt videre arbejde med temaet overvægt.

KONFERENCE OM UNGE OG RISIKOADFÆRD

Vidensrådet planlægger derudover i efteråret 2021 i samarbejde med TrygFonden en konference om unge og risikoadfærd for at kunne give inspiration til forskere og praktikere om evidensbaserede veje i arbejdet med forebyggelse af unges risikoadfærd.

Der er en tydelig sammenhæng mellem unges risikoadfærd, f.eks. unges rygevaner, alkoholvaner og brug af stoffer, således at hvis unge har en risikoadfærd på ét område, er der også stor sandsynlighed for, at de har det på andre områder. Der er derfor brug for viden om, hvordan man arbejder med risikoadfærd i et samlet perspektiv.

Op mod hvert femte barn eller ung i Danmark lever med overvægt eller svær overvægt. Sådan har det desværre været længe, og det er vigtigt, at vi får bragt det tal ned. Det skal vi, fordi et liv med overvægt har en lang række negative sundhedsmæssige konsekvenser for dem, der bærer rundt på overvægten, og fordi der er en vis risiko for, at overvægt grundlagt i barndommen og ungdommen følger med ind i voksenlivet – og omvendt en stor chance for, at hvis vi stopper udviklingen af overvægt i den tidlige barnealder, vil det betyde en sund vægtudvikling ind i voksenlivet.

—
**MORTEN GRØNBÆK,
FORMAND VIDENSRÅD FOR FOREBYGGELSE**

KOMMUNIKATION

Vidensråd for Forebyggelse arbejder løbende med at sætte sundhedsfremme og forebyggelse på dagsordenen. Målet er, at den viden, som Vidensrådet formidler i temarapporterne, skal bidrage til, at politikere, embedsmænd, fagpersoner og borgere træffer beslutninger om sundhed og forebyggelse på et forsknings- og evidensbaseret grundlag.

En vigtig del af Vidensrådets arbejde er derfor at understøtte implementering af den viden, vi præsenterer i temarapporterne, så den kan omsættes til sundhedsfaglig praksis, fortrinsvis i tæt samarbejde med andre aktører på sundhedsområdet. Det sker som en løbende proces hen over året.

Kommunikationsindsatsen er mest intensiv og fokuseret omkring lancering af temarapporterne, hvor vi lægger et stort arbejde i at udkomme med rapporternes budskaber i såvel brede medier som fagmedier og som faglige oplæg og præsentationer. Men også i tiden efter lancering arbejder Vidensrådets sekretariat, formandskabet, rådsmedlemmerne og arbejdsgruppemedlemmerne på at sætte dagsordenen og bidrage til den offentlige debat om sundhed og forebyggelse med udgangspunkt i Vidensrådets råd og anbefalinger.

Ganske ofte tager de forskere, der har været forfattere på temarapporterne, den vigtige rolle som ambassadører for rapportens budskaber på sig efterfølgende og arbejder med at udbrede dem i artikler, tv- og radioindslag, ved konferencer og i undervisningssammenhæng.

PRESSEN

En vigtig formidlingskanal for Vidensrådets budskaber er medierne. Vidensrådets sekretariat registrerer via Infomedia så vidt muligt al presseomtale af Vidensrådet, temarapporterne og formandskabet, og det er opfattelsen, at medierne som regel tager godt imod budskaberne og er interesseret i at benytte repræsentanter for Vidensrådet som eksperter og debattører.

I 2020 blev det til i alt knap 500 omtaler i såvel brede medier som fagmedier. Ikke overraskende var alkohol samt tobak og nikotinprodukter de altoverskyggende emner, som Vidensrådet blev omtalt i forbindelse med. Siden udgivelsen af de to temarapporter om rygning i 2018 har rygning har været et prioriteret emne for Vidensrådet. Nye nikotinprodukter fylder meget i omtalerne og på markedet, og det er en debat, som Vidensrådets formand ofte deltager i. I temarapporten om unges alkoholkultur fra 2019 var et af rådene til politikere at indføre en ensartet aldersgrænse for salg af al alkohol på 18 år. Det er et tema og en dagsorden, som Vidensrådet har arbejdet videre på i det forgangne år at rejse så ofte, som muligt (se **Figur 1**).

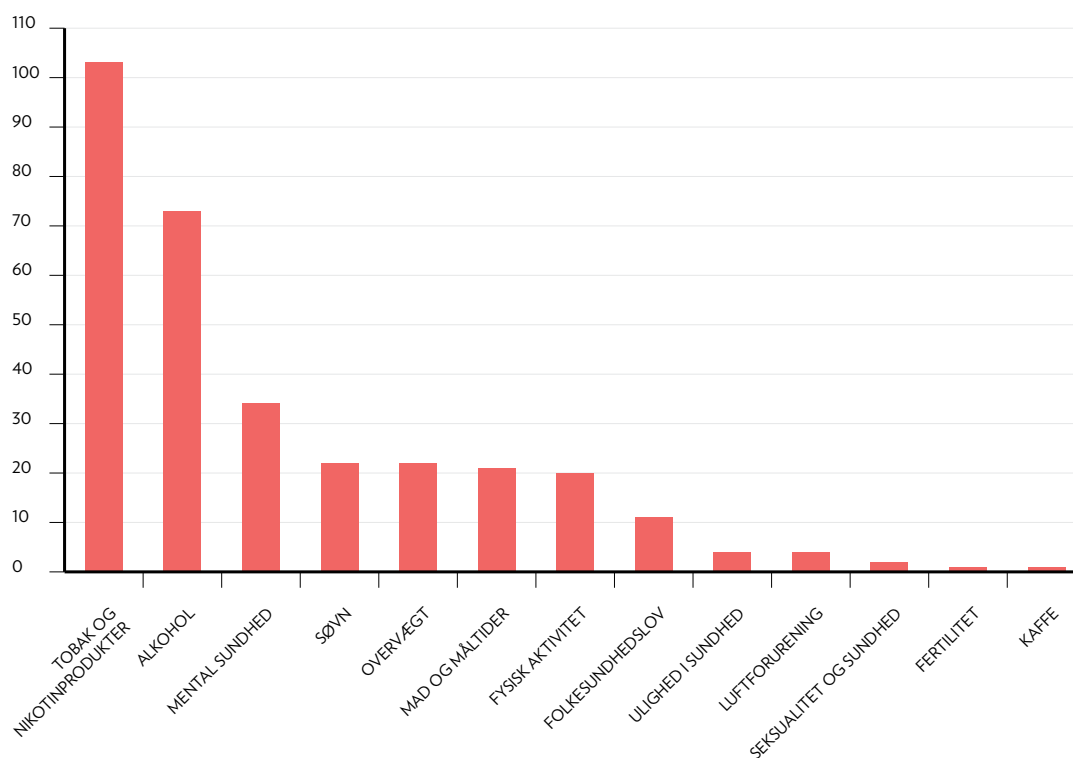
På tredjepladsen kom mentalt helbred, og det er ikke overraskende, eftersom det var i november 2020, den nyeste rapport om det mentale helbred hos børn og unge 10-24 år blev lanceret.

Mad og måltider samt overvægt er også vigtige dagsordener i Vidensrådets arbejde. Det er et tema, der fylder mere og mere på dagsordenen. Mange aktører sætter fokus på overvægt, og det gør Vidensråd for Forebyggelse også i en rapport om forebyggelse af overvægt hos børn og unge, der er under udarbejdelse og vil blive lanceret i marts 2021.

→ FIGUR 1

Fordeling af medieomtale på de mest omtalte emner. Tobak og nikotinprodukter ligger i top sammen med alkohol, mentalt helbred, søvn, overvægt, mad og måltider og fysisk aktivitet.

PRESSEOMTALER FORDELT PÅ EMNE I 2020

En lang række af de andre temarapporter, som Vidensrådet har udgivet gennem årene, bliver også omtalt igen og igen selv flere år efter udgivelsen. Det gælder blandt andet rapporten om søvn og rapporten om kaffe.

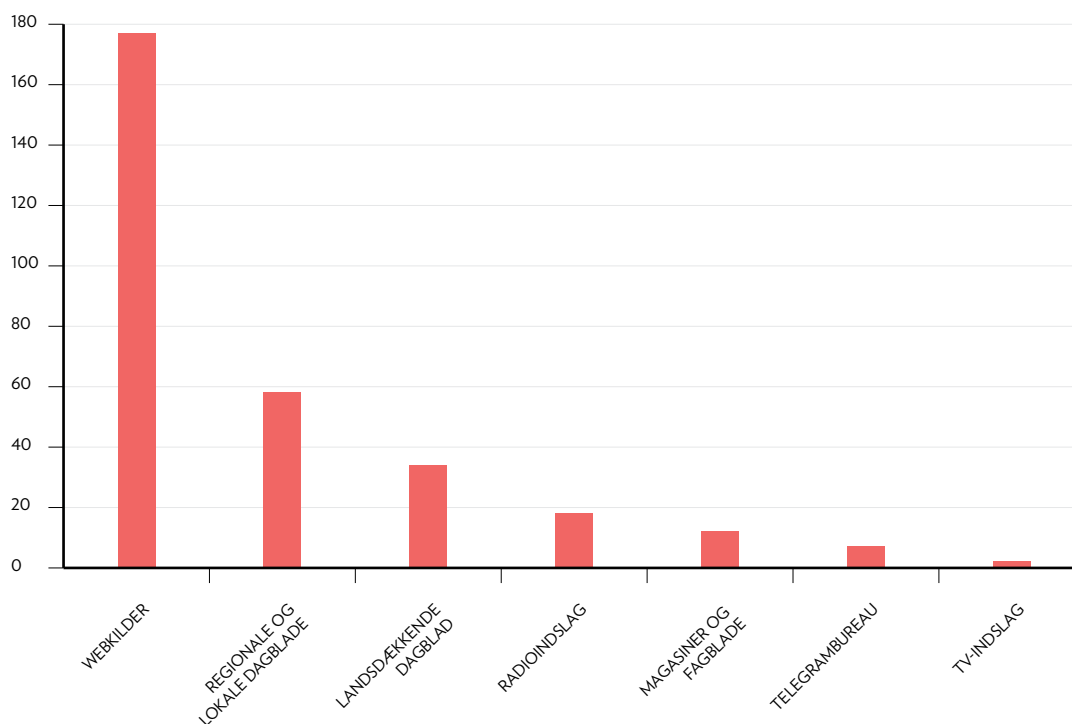
nævnes Vidensrådet også i regionale og lokale dagblade og landsdækkende dagblade.

Fordelingen af medietyper, hvor Vidensrådet citeres, siger noget om danskernes medieforbrug. Over halvdelen af de gange, hvor Vidensrådet er omtalt, er i en webkilde (54 procent). Danskernes medieforbrug foregår i langt højere grad digitalt end på print (se **Figur 2**). Men ganske ofte

→ **FIGUR 2**

Presseomtaler fordelt på medietype i 2020

PRESSEOMTALER FORDELT PÅ MEDIATYPE I 2020

KRONIKKER OG DEBATINDLÆG

Ud over at medvirke som eksperter eller debattører i klassiske artikler og indslag i elektroniske medier benytter Vidensrådet sig af kronikker og debatindlæg som platform til formidling af budskaber og anbefalinger.

I 2020 har hovedtemaet for debatindlæggene været en ensartet aldersgrænse på 18 år for salg af al alkohol. I temarapporten om unges alkoholkultur, som Vidensrådet lancerede i juni 2019, var en af hovedanbefalingerne til en bedring af de unges alkoholkultur et opgør med den todelt aldersgrænse for salg af alkohol, vi har nu, og som betyder, at unge fra 16 år kan købe alkohol med en alkoholprocent op til 16,5, mens man skal være 18 for at købe stærkere spiritus. Én ensartet aldersgrænse på 18 år for salg af al alkohol vil bringe Danmark på linje med stort set alle andre europæiske lande i forhold til netop det.

Vidensrådet arbejder løbende for, at ingen politikere skal være i tvivl om dette budskab. Vidensrådets formand, Morten Grønbæk, fremhæver derfor jævnligt på debatsiderne i dagblade og fagblade synspunktet:

Kommentar i Ugeskrift for Læger 3. februar 2020, "Child protection #2.0":

Her skriver Morten Grønbæk: "Lad os hæve aldersgrænsen for salg af alkohol til 18 år. Vi ved at lande med høje aldersgrænser for salg af alkohol, der vel at mærke håndhæves, har færre børn og unge, der drikker alkohol.

Kronik i Altinget.dk den 19. februar 2020, "Vi har et alkoholproblem, som kalder på en aldersgrænse på 18 år":

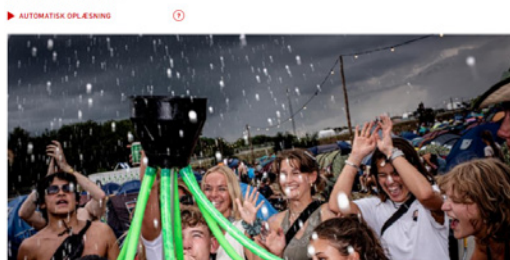
Kronik: Vi har et alkoholproblem, som råber på en aldersgrænse på 18 år

Her skriver Morten Grønbæk sammen med rådsmedlem Janne Tolstrup: "Danske unge drikker sig fulde i et omfang som intet andet europæisk lands unge. Det er en helt særegen druk-kultur, som der er al mulig grund til at sætte ind overfor".

Kronik i Politiken den 16. juni 2020, "Eksperter: Stop drikkeriet. Hæv minimumsalderen for alkohol i Danmark":

Eksperter: Stop drikkeriet. Hæv minimumsalderen for alkohol i Danmark

Det er den bedste måde at komme den usunde danske drukkultur til livs på. Der drikkes for meget, og det er for integreret i kulturen.

Her skriver Morten Grønbæk sammen med rådsmedlem Janne Tolstrup: "Der er simpelthen al mulig grund til at sætte ind over for de unges drukkultur, og ikke én eneste til ikke at gøre det. Det, vi burde gøre, og som vi ved virker, er at hæve aldersgrænsen for salg af al alkohol til 18 år og at håndhæve den".

Som en del af alliancen Drukfri Ungdom har Vidensrådets formand Morten Grøn­bæk også deltaget i debatten om en højere aldersgrænse for salg af alkohol:

F.eks. skriver de 22 organisationer i alliancen i en kronik i Politiken 5. september 2020:

”Én aldersgrænse for salg af al alkohol, på 18 år. Det er første skridt på vejen til en sundere alkohol­kultur blandt danske unge”.

22 organisationer med samlet opråb: Gør op med den usunde drukkultur. Indfør en ensartet 18-års aldersgrænse på salg af alkohol

De unges drukkultur har for længst taget overhånd. Tiden er kommet til at indføre en aldersgrænse på 18 år for al køb af alkohol.

► AUTOMATISK OPLÆSNING

Corona har også fyldt i Vidensrådets kronikker og debatindlæg i det forgangne år:

Klumme i Politiken den 16. marts 2020, ”Som med coronavirus bør livsstilssygdomme bekæmpes med nationale initiativer”:

Her pointerer næstformand Bente Klarlund Pedersen, at staten, ligesom i kampen mod coronavirus, bør påtage sig et langt større ansvar i kampen mod de helt store trusler mod folkesund­heden, rygning, druk, fedme og mangel på motion. Nu har vi set, at regeringen har modet til at træffe selv upopulære beslutninger”.

idtlige indsatser mod usunde vaner for at forebygge livsstilssygdomme.

BENTE KLARLUND

Bente Klarlund: Som med coronavirus bør livsstilssygdomme bekæmpes med nationale initiativer

Staten bør påtage sig en aktiv rolle og beskytte vores børn mod rygning, druk, fedme og mangel på motion.

Kommentar i Ugeskrift for Læger den 1. maj 2020, "Forebyggelse: Hvad kan vi lære af coronakrisen?":

Her skriver Morten Grøn bæk: "Corona har vist os, at ved at sætte massivt ind fra statslig side kan vi virkelig rykke. Ved tilsvarende indgreb på andre områder – og for færre ressourcer – kunne man redde langt flere liv".

Kronik i Berlingske Tidende den 1. juli 2020, "Hvis vi bruger erfaringerne fra corona-indsatsen konstruktivt, kan vi redde menneskeliv og øge danskernes livskvalitet":

Her skriver Morten Grøn bæk og Bente Klarlund Pedersen: "Hvad kunne vi dog ikke opnå af vundne, gode leveår blandt danskerne, hvis vi kastede lige så mange kræfter efter at forebygge overvægt, rygning og usund alkoholkultur, som vi har brugt på at bekæmpe og forebygge corona?"

KORNERE

Hvis vi bruger erfaringerne fra corona-indsatsen konstruktivt, kan vi redde menneskeliv og øge danskernes livskvalitet

Corona har vist os, at når staten sætter sig for bordenden og inddrager myndigheder og private og offentlige institutioner i kampen for en sundere befolkning, kan vi opnå massive resultater til gavn for alle. Hvad kunne vi ikke opnå af vundne, gode leveår blandt danskerne, hvis vi overførte bare en brøkdel af den indsats til de store folkesundhedsudfordringer?

Andre emner har også fundet vej til større eller mindre kommentarer og indlæg i dagblade og magasiner, blandt andet opbakning til PLO's forslag om en teenagesamtale hos den praktiserende læge, betydningen af butiksinretning for forbrugernes indkøbsadfærd, tobak og nikotinprodukter og ikke

mindst tobaksproducenternes alternative fortolkning af lovgivningen om øgede tobaksafgifter.

HJEMMESIDE

Vidensrådets hjemmeside, vidensraad.dk, er stedet, hvor brugerne får overblikket over temarapporter, rådsmedlemmer, årsberetninger, nyheder og kontaklinformation. Nogle interesserede henvender sig direkte til sekretariatet og ønsker at få tilsendt rapporterne, men de fleste henter dem elektronisk på hjemmesiden.

I 2020 har færre brugere besøgt Vidensrådets hjemmeside end året før. Det hænger naturligt sammen med, at vi kun har udgivet en enkelt temarapport i dette år.

Og hvad foretog brugerne sig så på hjemmesiden? Rigtig mange kikkede sig direkte videre fra forsiden ind til oversigten over vores rapporter. Det var altså temarapporterne, vores brugere primært var ude efter, hvilket også er hovedformålet med hjemmesiden.

De mest populære rapporter, som brugerne kikkede sig frem til på hjemmesiden i 2020 var:

1. Børn og unges mentale helbred
2. Søvn og sundhed
3. Fysisk aktivitet – læring, trivsel og sundhed i folkeskolen

4. Unges alkoholkultur – et bidrag til debatten
5. Forebyggelse af rygning blandt unge. Hvad virker?

Der var dog også en del af brugerne, der klikkede sig ind på vores artikler. De mest populære artikler på hjemmesiden i 2020 var:

1. Kom til konference om overvægt
2. Hvordan forebygger vi overvægt blandt børn og unge?
3. Hvor skal vi hen med de unges alkoholvaner?
4. Norge viser vejen til færre unge rygere
5. 10 råd til at holde dig sund i en tid med corona

NYHEDSBREV

Via hjemmesiden er det muligt at tilmelde sig Vidensrådets nyhedsbrev, der sendes ud tre-fire gange om året, når vi har nyt at berette. Nyhedsbrevet havde ved udgangen af 2020 lige knap 1.200 abonnenter, og statistikkerne over åbnings- og klikrater tyder på, at nyhedsbrevene rammer målgruppen ret præcist med indholdet.

Åbningsraterne fortæller, hvor stor en del af modtagerne der åbner mailen med nyhedsbrevet, mens klikraten siger noget om, hvor mange af dem der rent faktisk klikker på en af posterne i nyhedsbrevet.

Vidensrådets nyhedsbreve har en åbningsrate på 40-48 procent og en klikrate på 15-18 procent. Typiske åbningsrater på lignende nyhedsbreve ligger på 20-25 procent, og klikraterne ligger typisk på 3-5 procent.

Det er håbet, at antallet af abonnenter på nyhedsbrevet vil fortsætte med at vokse.

SOCIALE MEDIER

Vidensrådet er naturligvis også til stede på de sociale medier, både på Twitter, Facebook og LinkedIn, som vi i høj grad bruger til at formidle både holdninger og nyheder.

Med udgangen af 2020 havde Vidensrådet 2.412 følgere på Facebook, hvilket er en lille stigning i forhold til sidste år. 82 procent af dem er kvinder, cirka en tredjedel af følgerne er i aldersgruppen 35-44, og cirka en fjerdedel af følgerne er i aldersgruppen 25-34 år.

På Twitter har Vidensrådet 1.183 følgere, hvilket er en stigning i forhold til sidste år. Twitter bruges hovedsageligt til at kommunikere politiske og holdningsmæssige budskaber.

Den 28. marts 2019 fik Vidensrådet også en profil på LinkedIn, primært for at nå et mere fagligt netværk. Og siden da er antallet af følgere gået støt og roligt opad, så profilen i dag har over 2.500 følgere.

ALLIANCER OG NETVÆRK

Sammen står vi stærkere, og sammen når vi længere ud med vores budskaber. Det er tanken bag Vidensråd for Forebyggelses deltagelse i en række samarbejder og alliancer. At nå ud med budskaber handler både om at ramme en dagsorden, have et godt budskab og gerne være flere, der sender det samme budskab. Så er der simpelthen større sandsynlighed for at lykkes med at sætte en dagsorden.

Vidensrådet er i det forgangne år blevet en del af Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed. Alliancen er etableret, og drives af Kræftens Bekæmpelse, og visionen er at bidrage til at nedbringe de sundhedsmæssige konsekvenser af ulighed for borgere

og patienter uanset social baggrund og position. Alliancen blev født den 1. januar 2020 og er treårig.

Eftersom et af hovedbudskaberne i Vidensrådets temarapport om unges alkoholkultur er en ensartet aldersgrænse på 18 år for salg af al alkohol, var det oplagt for Vidensrådet at gå med, da organisationen Alkohol & Samfund sammen med Danske Regioner og VSOD, Vin- og Spiritus Organisation i Danmark, i 2020 etablerede alliancen Drukfri Ungdom. Vidensråd for Forebyggelse er gået ind i alliancen, som tæller over 20 forskellige organisationer, og sammen arbejder vi i alliancen på at sætte en højere aldersgrænse for salg af al alkohol på agendaen hos politikerne på Christiansborg. Blandt andet arrangerede alliancen en konference på Børsen i oktober, hvor Vidensrådets formand, Morten Grønbæk, holdt oplæg om de faglige belæg for at hæve aldersgrænsen.

Vidensråd for Forebyggelse er også sammen med en lang række andre organisationer og aktører, anført af Danske Regioner, medunderskriver på en appel til Folketinget om at vedtage en Folkesundhedslov. Appellen blev overleveret virtuelt til sundhedsminister Magnus Heunicke på Danske Regioners konference "Sundhed for alle", den 5. november. En Folkesundhedslov kan være med til at skabe et sundere, mere lige og bæredygtigt Danmark ved at integrere forebyggelse og sundhedsfremme bredt i alle politikområder og på tværs af offentlige myndigheder, civilorganisationer og erhvervslivet. Hensigten med loven er, lidt simplificeret, at gøre de sunde valg til de nemme valg og skabe rammer for gode fællesskaber for alle. I september holdt Morten Grønbæk oplæg på en virtuel konference om folkesundhedsloven arrangeret af Danske Regioner om lovgivning som kulturbærer og kulturforandrer. Senere medvirkede han, sammen med formanden for Danske Regioners sundhedsudvalg, Karin Friis Bach, i podcasten

Sundhedsvisioner om netop indførelsen af en Folkesundhedslov.

Vidensrådets formandskab skrev i november en kronik i Berlingske Tidende om vigtigheden af at indføre en folkesundhedslov under titlen "En effektiv folkesundhedslov kan spare menneskeliv og penge": "Social ulighed i sundhed har mange årsager, som ikke har meget med sundhedsvæsenet at gøre. Mange af de faktorer, der påvirker vores sundhed, hidrører fra måden, vi fører arbejdsmarkeds-, bolig-, skole-, undervisnings-, trafik-, og socialpolitik.

Men når konsekvenserne rammer i form af sygdom og behov for hjælp, så er det i sundhedsvæsenet, problemerne opleves, og i sundhedsvæsenet de forventes at blive løst.

Lad os få vedtaget en Folkesundhedslov, der kan forebygge den store og urimelige sociale ulighed i sundhed".

En effektiv folkesundhedslov kan spare menneskeliv og penge

I Danmark har vi en meget stor social ulighed i sundhed, og der bliver stadig flere kronisk syge danskere. Det er to store udfordringer, som et velfærdssamfund ikke kan holde til, og som vi må finde effektive løsninger på. En folkesundhedslov kan medvirke til at styrke forebyggelsen og udligne uligheden og dermed både redder menneskeliv og spare penge.

Vidensrådet har desuden stor gavn af samarbejder med aktører på forebyggelsesområdet. Vidensrådets sekretariat holder jævnligt møder med samarbejdspartnere som f.eks. Lægeforeningen, Sund By Netværket og KL's Center for Forebyggelse i

praksis. De to sidstnævnte er væsentlige kanaler til kommunerne, som er en af de vigtige målgrupper for budskaberne i Vidensrådets temarapporter. Det er ofte i kommunerne, at de indsatser, som rapporterne peger på, skal føres ud i praksis, og det er vigtigt, at de har kendskab til temarapporterne. Vidensrådet har også sat fokus på rygedagsordenen gennem partnerskabet Røgfri Fremtid, som blev etableret af Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden. Alliancen arbejder for, at ingen børn og unge ryger i 2030, og at kun 5 procent af de voksne gør det. Mere end 200 skoler, organisationer, virksomheder og institutioner er en del af Røgfri Fremtid. Siden Vidensrådet i 2018 udgav en temarapport om forebyggelse af rygning blandt børn og unge har Vidensrådets formand, Morten Grønbæk, og rådsmedlem Jørgen Vestbo, der var arbejdsgruppeformand for temarapporten, gang på gang sat fokus på, at der skal gøres en indsats for at forhindre, at børn og unge begynder at ryge.

KONFERENCER OG UNDERVISNING

Det er også en vigtig formidlings-, implementerings- og brandingkanal, når rådsmedlemmerne, formandskabet eller arbejdsgruppemedlemmerne kommunikerer budskaber fra temarapporterne videre i oplæg på konferencer rundt omkring i landet eller i undervisningssammenhæng.

Folkemødet på Bornholm, der afholdes hvert år i juni, plejer at være en god platform at komme ud med Vidensrådets budskaber. Det blev der dog ikke noget af i 2020.

CHRISTIANSBORG

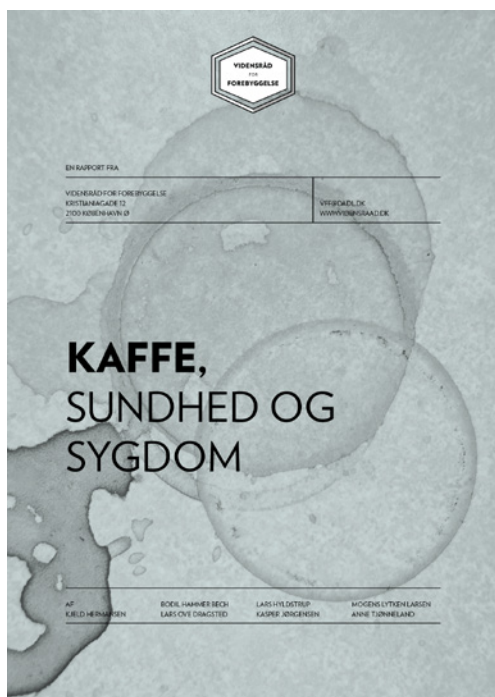
En væsentlig målgruppe for Vidensrådets temarapporter er politikere og beslutningstagere, og en stor del af baggrunden for at skrive temarapporterne er, at de skal give et evidensbaseret grundlag

at lovgive og træffe beslutninger på til gavn for folkesundheden, så befolkningen som helhed lever længere og har færre skrantår.

Derfor er det vigtigt for Vidensrådet at have en dialog med politikere på flere niveauer, men i særdeleshed på nationalt plan, fordi det er her, der træffes beslutninger om strukturelle ændringer, der har stor betydning for hele befolkningen. Vidensrådets formandskab lægger vægt på at have en tæt kontakt og god dialog med blandt andre sundhedsordførerne for partierne på Christiansborg og ikke mindst sundhedsministeren. Sundhedsminister Magnus Heunicke medvirkede ved Vidensrådets rådsmøde i juni, og med jævne mellemrum søger arbejdsgruppemedlemmer bag temarapporterne om foretræde for et af Folketingets udvalg for at præsentere konklusioner og budskaber fra rapporterne. Det er også planen, at rapporten om mentalt helbred hos de 10-24-årige skal fremlægges for Folketingets sundhedsudvalg.

APPENDIKS 1

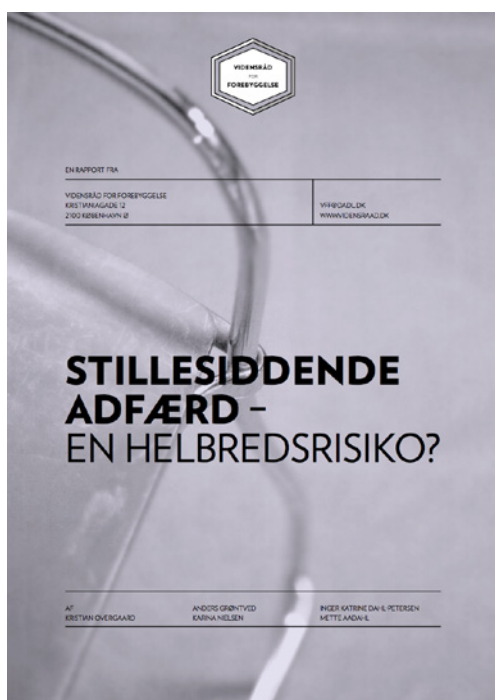
—
OVERSIGT OVER PUBLIKATIONER

Maj 2012

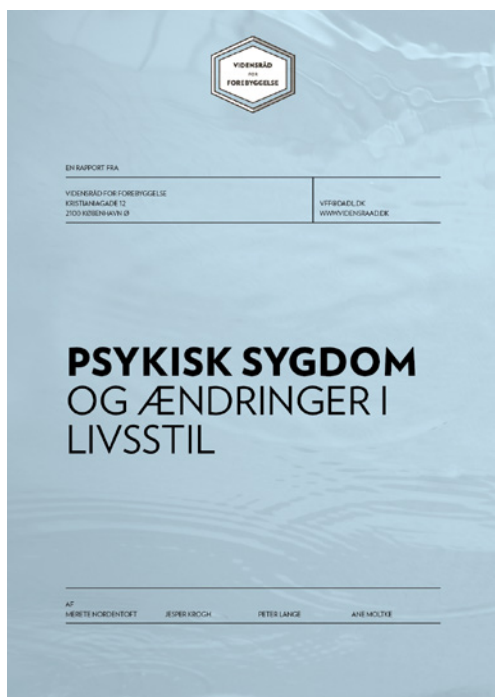
Juni 2012

August 2012

Oktober 2012

Januar 2013

Juni 2013

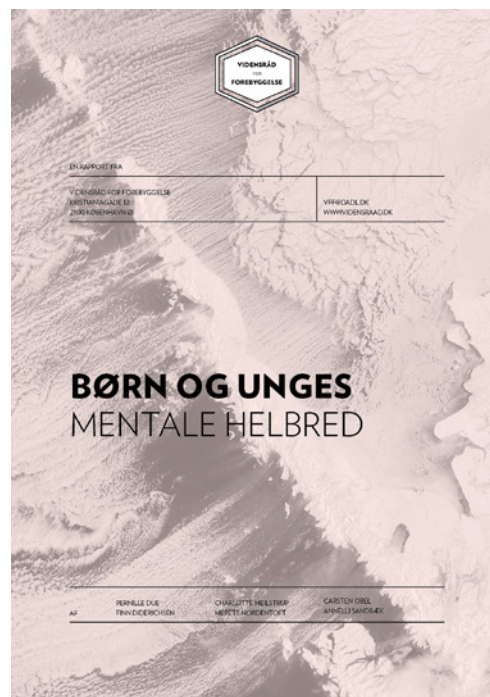
Oktober 2013

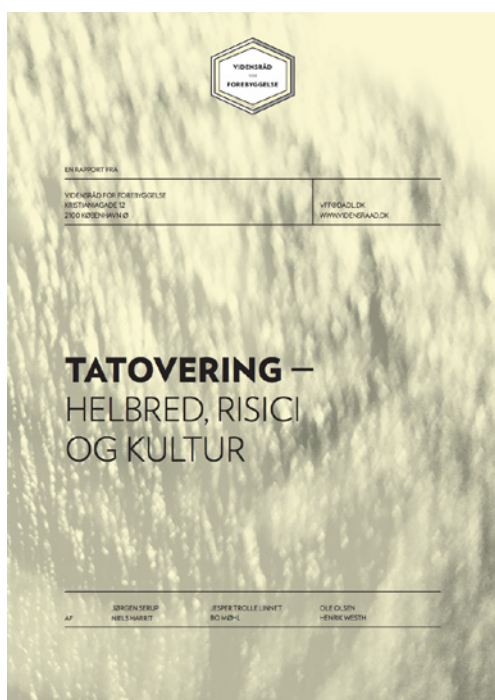
Maj 2014

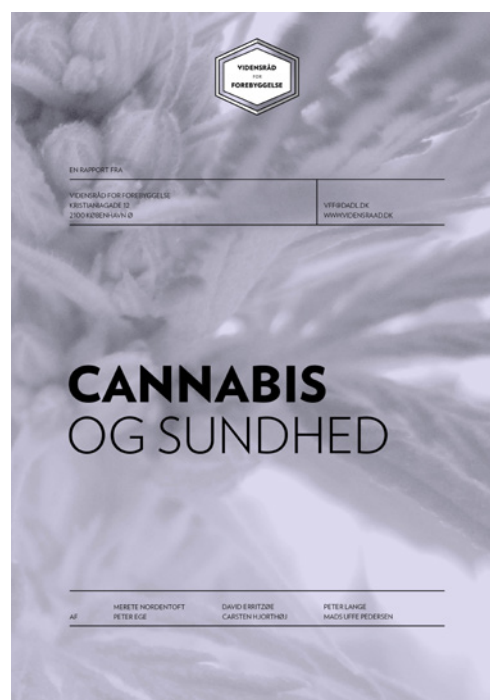
Juni 2014

September 2014

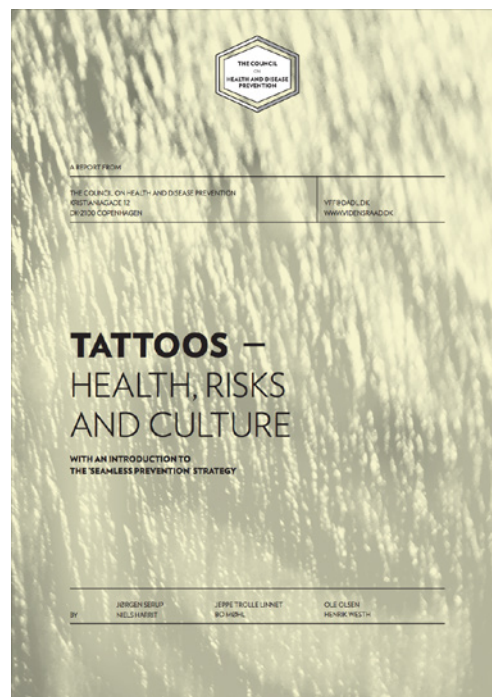
April 2015

Maj 2015

Juni 2015

September 2015

Marts 2016

November 2016

Februar 2018

April 2018

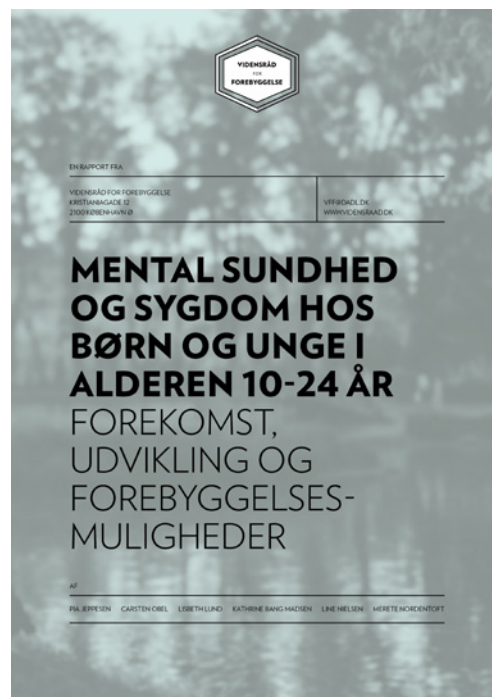
Juni 2018

Juni 2018

Juni 2019

November 2020

Juni 2021

APPENDIKS 2

—
OVERSIGT OVER RÅDSMEDLEMMER

Formand**MORTEN GRØNBÆK**

Læge, ph.d., dr.med. Direktør for Statens Institut for Folkesundhed og forskningschef ved Center for Interventionsforskning, Syddansk Universitet.

Primære forskningsområder:

Alkoholforebyggelse og alkohol i relation til sygdom og dødelighed.

Næstformand**BENTE KLARLUND PEDERSEN**

Læge, dr.med. Professor og centerleder for Danmarks Grundforskningsfonds Center for Inflammation og Metabolisme og TrygFondens Center for Aktiv Sundhed, Rigshospitalet.

Primære forskningsområder:

Inflammation og fysisk aktivitet.

ANDERS GRØNTVED

Cand.scient., MPH, Ph.d. Professor i fysisk aktivitet epidemiologi ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Primære forskningsområder:

Betydningen af fysisk aktivitet og fysisk form for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse, brug af skærmedier og sundhed hos børn og voksne.

DORTE GYRD-HANSEN

Økonom. Cand oecon, MSc, PhD. Centerleder, Danish Centre for Health Economics (DaCHE), Syddansk Universitet. Professor, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet.

Primære forskningsområder:

Sundhedsrelateret adfærdsøkonomi.

HENRIETTE SVARRE NIELSEN

Læge, dr.med., speciallæge i gynækologi og obstetrik. Lektor ved Center for Klinisk Uddannelse CAMES Rigshospitalet/Københavns Universitet, overlæge ved Fertilitetsklinikken Rigshospitalet, og leder af den danske enhed for gentagne graviditetstab.

Primære forskningsområder:

Forebyggelse, behandling og nedbringelse af gentagne graviditetstab, ufrivillig barnløshed samt mødredødelighed.

JANNE SCHURMANN TOLSTRUP

Humanbiolog, dr.med., ph.d., professor i epidemiologi. Professor i epidemiologi ved Statens Institut for Folkesundhed, SDU.

Primære forskningsområder:

Livsstilefaktorer (især rygning, alkohol og fysisk aktivitet) betydning for helbred og udvikling af sygdom. Alkohol: forbrug, skader, afhængighed, genetik

INGE TETENS

Professor i ernæring og aldring ved Institut for Idræt og Ernæring (NEXS) og Centerleder for LIVSKRAFT-Center for Gode Ældrelev ved Institut for Fødevarevidenskab, Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet og Madkulturen.

Primære forskningsområder:

Folkesundhed, human ernæring, aldring, mad- og måltidsvaner, populationsbaserede interventioner, næringsstofanbefalinger og kostråd.

JENS MELDGAARD BRUUN

Læge ph.d., speciallæge i intern medicin og endokrinologi. Professor og overlæge på Steno Diabetes Center Aarhus, Aarhus Universitetshospital og Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet. Adjungeret professor på Institut for Idræt & Ernæring (NEXS), Københavns Universitet

Primære forskningsområder:

Svær overvægt, diabetes, ernæring, inflammation og fedtævsmetabolisme.

JØRGEN VESTBO

Læge dr.med. Professor i Lungemedicin ved Division of Infection, Immunity and Respiratory Medicine, University of Manchester og overlæge ved North West Lung Centre, Manchester University NHS Foundation Trust, Manchester, UK.

Primære forskningsområder:

Kliniske og epidemiologiske aspekter af KOL.

NIELS SANDØ

Konstitueret enhedschef, Sundhedsstyrelsen

Sundhedsstyrelsens observatør.

KJELD HERMANSEN

Læge, dr.med., speciallæge i intern medicin, speciallæge i medicinsk endokrinologi. Forskningsoverlæge, adjungeret professor, Diabetes og Hormonsygdomme, Aarhus Universitetshospital.

Primære forskningsområder:

Ernæring, prædiabetes, metabolisk syndrom og type 2-diabetes.

KRISTIAN OVERGAARD

Cand. scient. (biologi), ph.d. (muskelfysiologi). Lektor, Institut for Folkesundhed - Idræt, Aarhus Universitet.

Primære forskningsområder:

Muskelfysiologi.

MERETE NORDENTOFT

Overlæge, ph.d., MPH, dr.med., speciallæge i psykiatri. Professor, Psykiatrisk Center København.

Primære forskningsområder:

Epidemiologi, psykisk lidelse, psykiatri og selvmord.

NAJA HULVEJ ROD

Cand.scient.san.publ., ph.d., dr.med. Professor i stress og Epidemiologi ved Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet

Primære forskningsområder:

Helbredskonsekvenserne af stress og epidemiologiske metodeproblemstillinger.

TINE BRINK HENRIKSEN

Professor, Overlæge, ph.d., speciallæge i pædiatri og fagområdeekspert i neonatologi. Leder af Perinatal Epidemiologisk Forskningsenhed, Klinisk Institut, Aarhus Universitet.

Primære forskningsområder:

Perinatal epidemiologi, klinisk forskning indenfor graviditet, fødsel og nyfødtes sygdomme samt for tidlig fødsel, (meget) tidlige eksponeringers betydning for barnets senere sygdomme og helbred.

ZORANA JOVANOVIC ANDERSEN

Master of Science in Biostatistics, ph.d. Professor i miljøepidemiologi ved Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet.

Primære forskningsområder:

Sundhedseffekter af luftforurening: risici for udvikling af hjertekar- og luftvejssygdomme, kræft, diabetes, demens. Samspelet mellem luftforurening og fysisk aktivitet: Opvejer fordelene ved motion ulemperne ved forurening? Sundhedseffekter af trafikstøj og vindmøllestøj. Sundhedseffekter af natarbejde

APPENDIKS 3

—
SEKRETARIATET

Sekretariatschef**KATRINE FINKE**

Cand. Scient. san. publ. Ledelsesmæssigt ansvar for sekretariatets økonomi, personale og opgaver. Projektleder for arbejdsgrupperne i rådet. Bidrager med research, litteratursøgning og vurdering af forskning inden for forskellige temaer.

Specialkonsulent**KIRSTINE KROGHOLM**

Cand.scient., ph.d. human ernæring. Projektleder for arbejdsgrupperne i rådet. Bidrager med research, litteratursøgning og vurdering af forskning inden for de forskellige temaer.

Fagkonsulent**DIANA REERMAN**

Cand.Scient.San.publ. Projektleder for arbejdsgrupperne i rådet. Bidrager med research, litteratursøgning og vurdering af forskning inden for de forskellige temaer.

Fagkonsulent**ANNA KONGSTED**

Cand. Scient, Ph.d. type 2 diabetes og fedme, prænatal kodning

Projektleder for arbejdsgrupperne i rådet. Bidrager med research, litteratursøgning og vurdering af forskning inden for de forskellige temaer.

Kommunikationsansvarlig

SUSANNE VIGSØ GRØN

Journalist. Pressearbejde og pressekontakt, web-site, nyhedsbreve.

Studentermedhjælper

KRISTINA SCHWENN MADSEN

Stud.scient.san.publ. Bidrager med litteratursøgning, opsætning og kvalitetssikring af tema-rapporter, planlægning af konferencer, praktiske opgaver ved interne og eksterne møder, m.m.

VIDENSRAAD.DK